

आदिवासी विकास आ्युक्तालय,

महाराष्ट्र राज्य, नाशिक

आदिवासी विकास भवन, पहिला मजला, गडकरी चौक, जुना मुंबई-आग्रा रोड, नाशिक -४२२००२
दुरध्वनी क्रमांक (०२५३)२५७७५१० २५७४२३५, २५७५६१५, २३१७९३८, फॅक्स -२५७९२०८
E-mail- ctdnsk@yahoo.com Website:- www.mahatribal.gov.in

अत्यंत महत्वाचे

क्र.न्युबयो-२०११/प्र.क्र.१६२(११)/का.३(२)
दि. १६ ऑगस्ट २०११

प्रति

अपर आयुक्त,
आदिवासी विकास,
ठाणे.

विषय :- केंद्रवर्ती अर्थसंकल्पांतर्गत (न्युक्लिअस बजेट) सन २०११-१२ मध्ये राबवावयाच्या योजनांचा प्रारूप आराखडा मंजुरीबाबत...

- संदर्भ :- १) आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्र.न्युबयो-२०००/
प्र.क्र.१४४(अ)/का.५ दि.३१.०५.२००१
२) आयुक्तालयाचे पत्र क्र.न्युबयो-२०१०/प्र.क्र.३८(१०)/का.३(२)
दि.२० मे २०१०
३) आपले पत्र क्र.न्युबयो-२०११/प्रारूप आराखडा/ प्र.क्र.१४/का.५/
२०१८ दि.२५.०५.२०११.

उपरोक्त संदर्भ क्र. ३ अन्वये आपण सादर केलेला प्रारूप आराखडयाचे अवलोकन केले असता गत ३ वर्षात राबविलेल्या अनेक योजनांची पुनरावृत्ती होत असल्याचे दिसून येते. वास्तविक मार्गदर्शक सुचनांनुसार अशा योजना नियमित योजनेत समाविष्ट करणे क्रमप्राप्त आहे. मात्र त्या अनुषंगाने कार्यवाही झाल्याचे दिसून येत नाही. या योजनांची एकंदरीत उपयुक्तता विचारात घेवून आगामी १२ व्या पंचवार्षिक योजनेत सदर योजना समाविष्ट करण्यासाठी **पुरेशा समर्थनासह** प्रस्ताव सादरीकरणाची कार्यवाही व्हावी.

तुर्तास न्युक्लिअस बजेट आराखडा सन २०११-१२ मध्ये खालीलप्रमाणे योजनांची वर्गवारी करणे उपयुक्त राहिल.

अ गट :-

- १) सदर गटांतर्गत घ्यावयाच्या उत्पन्नवाढीच्या योजनांच्या अनुषंगाने प्रकल्प क्षेत्रात कोणकोणत्या व्यवसायास वाव आहे अशा व्यवसायांची तालुकानिहाय सुची तयार करणे.
- २) काही व्यवसाय हे क्लस्टर बेस्ड असू शकतात त्यामुळे अशी क्लस्टर देखील निश्चित करणे.
- ३) तसेच आदिवासी क्षेत्रातील तालुका रस्ते, जिल्हा रस्ते, राज्य मार्ग, राष्ट्रीय महामार्गांलगत हॉटेल, पान शॉप, फळे, वर्कशॉप, इ. रस्त्यालगत चालणारे सेवा क्षेत्रातील व्यवसायांची तालुका निहाय स्थाननिश्चिती सुची तयार करणे.

४) हॉटेल, पानशॉप, किरकोळ किराणा, सायकल दुरुस्ती, इ. व्यवसाय एकत्र करून एकच व्यवसाय वरील सुचीतील ठिकाणी करणेबाबत कार्यवाही करणे.

५) कुशल (प्रशिक्षित) बेरोजगारांना व्यवसायासाठी सहाय्य करणे करीता उमेदवाराने घेतलेल्या प्रशिक्षणानुसार करावयाच्या व्यवसायांची सुची तयार करणे.

ब गट :- सदर गटात घेण्यात येणा-या प्रशिक्षणांची खालीलप्रमाणे विगतवारी करावी.

१) उच्च शिक्षणासाठी होणा-या प्रवेशपरीक्षा पुर्व तयारी प्रशिक्षण.

- i) वैद्यकीय व अभियांत्रिकी प्रवेशपरीक्षा (MHT CET)
- ii) बी.एड प्रवेश परीक्षा
- iii) एम.बी.ए व तत्सम पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रमांसाठी प्रवेश परीक्षा (CAT, GATE इ.)
- iv) परदेशात उच्चशिक्षणासाठी प्रवेश परीक्षा TOFEL, GRE
- v) नेट / सेट प्रवेश परीक्षा

२) मान्यताप्राप्त संस्था व मान्यताप्राप्त संगणकीय अभ्यासक्रम प्रशिक्षण.

- i) MS-CIT, CCC, टंकलेखन, शॉर्टहॅन्ड इ. सेवाभरती नियमातील अर्हतेची पुर्तता करणारे प्रशिक्षण
- ii) पदविका अभ्यासक्रम
- iii) प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम

३) व्यवसाय करू इच्छिणा-या अकुशल, मजुर, १० वी व १२ वी नापास उमेदवार, अर्धवट शिक्षण सोडलेले उमेदवारांना प्रशिक्षण, इ. . (अशा नियोजित / अपेक्षित प्रशिक्षण विषयांची सुची तयार करावी.)

४) नोकर भरती स्पर्धा परीक्षा प्रशिक्षण.

- i) MPSC
- ii) UPSC
- iii) स्टाफ सिलेक्शन कमिशन
- iv) बँकिंग सर्व्हिस रिक्रुटमेंट
- v) रेल्वे रिक्रुटमेंट

क व ड गट पुर्वीप्रमाणेच वर्गवारी अपेक्षित आहे.

वरीलप्रमाणे वर्गवारी विचारात घेवून आपण सादर केलेल्या आराखड्यातील योजना मान्य / अमान्य केल्या असून या पत्रासोबतच्या विवरणात दर्शविल्या आहेत. तरी सदर योजना अंमलबजावणी उक्त वर्गवारीनुसार करावी. सदर अंमलबजावणी करतांना खालील प्रमाणे कार्यवाही करावी.

१) प्रारूप आराखड्यातील गटनिहाय मान्य योजनांना निर्देशन समितीची तात्काळ मंजूरी

घ्यावी. योजना मंजुर करतांना त्या स्थानिक गरजेवर आधारित आहेत, प्रशिक्षण योजना मान्यताप्राप्त अभ्यासक्रमानुसार मान्यताप्राप्त संस्थेमार्फत राबविणे प्रस्तावित आहे, प्रस्तुत योजना लाभार्थीच्या जीवनमान उंचाविण्यास उपयुक्त आहे इ. व या अनुषंगिक बाबींची पुर्तता होत असल्याची खात्री करावी. मंजुर योजना राबविण्याबाबत त्वरीत कार्यवाही करावी.

- ज्या योजना अमान्य केलेल्या आहेत त्या योजनेचा निधी ज्या यशस्वी योजना आहे, ज्या योजनांची गरज आहे, ज्या योजनांची फलनिष्पत्ती चांगली आहे अशा योजनांना **लक्षांक वाढवून उर्वरित निधी खर्च करावा.**

- २) मान्य योजनांना पुरेशा प्रमाणात कार्यक्षेत्रातील सर्व तालुक्यात प्रसिध्दी देण्यात यावी.
- ३) तालुकानिहाय आदिवासी लोकसंख्येच्या प्रमाणात मान्य योजनांचा लक्षांक निश्चित करावा व सर्व तालुक्यातील लाभार्थींना लाभ देण्यात यावा.
- ४) मंजुर योजना क्लस्टर पध्दतीने राबवावी जेणेकरून विशेष परिणाम दिसून येईल व योजनेचे मुल्यमापन करणे सुलभ होईल.
- ५) काही प्रकल्प कार्यालयांकडून प्रारूप आराखड्यात योजना प्रस्तावित करतांना एकच योजना / बाब वेगवेगळ्या संस्थांमार्फत राबविण्याचे प्रस्तावित आहे. तथापि, या पत्राव्दारे आपल्या आराखड्यातील **फक्त योजनेस / बाबीस** मंजुरी देण्यात येत आहे. संस्था अथवा लाभार्थीस मंजुरी दिलेली नाही. संस्था व लाभार्थी निवडीची प्रक्रिया आयुक्तालय परिपत्रक दि.१२ ऑक्टोबर २०१० मधील मार्गदर्शक सुचनांप्रमाणे करावी.
- ६) प्रत्येक योजना मंजुरीच्या अनुषंगाने निर्देश समितीचे इतिवृत्त / कार्यवृत्त रजिस्टर अद्ययावत ठेवणे बंधनकारक आहे.
- ७) न्युक्लिअस बजेट अंतर्गत शासनाकडून मान्य / निश्चित केलेल्या योजना (उदा. वाहन चालक प्रशिक्षण) प्रारूप आराखड्यात समाविष्ट नसल्यातरी राबविणे आवश्यक आहे.
- ८) न्युक्लिअस बजेट K.R.A. अंतर्गत समाविष्ट असल्याने सर्व योजनांची माहिती तात्काळ उपलब्ध होण्याचे दृष्टीकोनातून आयुक्तालयाकडून विहित केलेल्या नमुन्यात खर्चाची व योजनांची माहिती संगणकीकृत करण्यात येवून अद्ययावत ठेवण्यात यावी. दरमहा १० टक्के / कॅशफ्लो इतका खर्च करण्याचे नियोजन करावे.
- ९) प्रकल्प कार्यालयांनी संस्था निवड ही विहित पध्दतीचा अवलंब करूनच करावी तसेच योजनेंतर्गत करावयाची साहित्य खरेदी महाराष्ट्र शासनाच्या उद्योग, उर्जा, कामगार विभागाच्या शासन निर्णय दि.०२.०१.१९९२ व दि.३०.०३.१९९४ मधील अटी शर्तीनुसार, आकस्मिक खर्च नियमावली, शासन निर्णय दि.०२ जानेवारी १९९२, आदिवासी विकास विभाग परिपत्रक दि.२४ सप्टेंबर २०१० तसेच वित्तीय नियमावलीचा अवलंब करून व शासन दरकरारानुसार करण्यात यावी. सदर बाबत कोणतीही तक्रार उद्भवणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी.

- १०) योजनांना मंजूरी मिळाल्यानंतर पात्र लाभार्थ्यांची यादी प्रकल्प कार्यालयाचे नोटीस बोर्डावर व इतर ठिकाणी प्रसिध्द करण्यात यावी. लाभार्थी व्दिरुक्ती होणार नाही याबाबत खात्री करावी.
- ११) **योजना राबवितांना / मंजूरी देतांना उपलब्ध निधीच्या मर्यादेतच योजना मंजूर करण्याची तसेच योजना त्याच आर्थिक वर्षात पुर्ण होईल याची दक्षता घ्यावी.**
- १२) न्युक्लिअस बजेट अंतर्गत राबविलेल्या योजनांचे मुल्यमापन करणेबाबत संदर्भ क्र. १ चे शासन निर्णयात नमुद केले आहे. त्यानुसार प्रकल्प अधिकारी व अपर आयुक्त यांनी राबविलेल्या योजनांचे मुल्यमापन करणे अत्यावश्यक आहे. तसेच ज्या योजनांना शासनाने अथवा आयुक्तालयाने मान्यता दिलेली आहे अशा योजनांचा मुल्यमापन अहवाल वरिष्ठ कार्यालयास सादर करण्याची दक्षता घ्यावी. सर्व योजनांचे मुल्यमापन करण्याची जबाबदारी प्रकल्प अधिकारी व अपर आयुक्त कार्यालयाचीच राहिल.
- १३) विहित नमुन्यात गटनिहाय त्रैमासिक खर्च अहवाल व त्यासोबत **लाभार्थ्यांची यादी** PDF फॉरमेट मध्ये ई मेल व्दारे सादर करावी. सदर यादी आयुक्तालयाचे वेबसाईटवर प्रसिध्द करावयाची असल्याने बिनचूक यादी सादर करण्याची दक्षता घ्यावी.
- १४) मंजूर योजना राबविल्यानंतर ती प्रस्तावित केल्यापासून तर यशस्वीपणे राबवून त्यांचे मुल्यमापन केल्याची स्थिती दर्शविण्याइतपत प्रकल्प अहवाल तयार करून आपले स्तरावर ठेवावा.
- १५) सदर योजनांच्या एकुण लाभार्थ्यांपैकी कमाल ३ टक्के अपंग व ३३ टक्के महिला असतील याची दक्षता घ्यावी.

सोबत : योजना मान्य /अमान्य बाबतचे विवरणपत्र
स्थळप्रतीवर मा.आयुक्तांची
स्वाक्षरी आहे.

स्वाक्षरीत/-
आयुक्त, आदिवासी विकास,
महाराष्ट्र राज्य, नाशिक करीता

प्रत माहितीस्तव सविनय सादर :

मा. प्रधान सचिव, आदिवासी विकास, मंत्रालय, मुंबई ३२.

प्रत :- प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, शहापूर / जव्हार / डहाणू / घोडेगाव / पेण / मुंबई.

प्रारूप आराखडयात समाविष्ट करण्यास मान्यता दिलेल्या व अमान्य केलेल्या योजनांबाबत विवरणपत्र

१) प्रकल्प कार्यालय, शहापूर - गट अ-उत्पन्न निर्मीतीच्या किंवा वाढीच्या योजना.

अ.	तपशील	मान्य /	शेरा / सुचना
----	-------	---------	--------------

क्र.		अमान्य	
१	आदिवासी युवकांना ढाबा चालविण्यासाठी अर्थसहाय्य देणे	अमान्य	
२	आदिवासी महिला बचत गटांना विविध व्यवसाय करण्यासाठी अर्थसहाय्य देणे	अमान्य	
३	मच्छीमारीसाठी पी.व्ही.सी पाईप तराफे तयार करण्यासाठी देणे	अमान्य	
४	आदिवासी महिला बचत गटांना ससे पालन / कुक्कुटपालन व्यवसायासाठी अर्थसहाय्य देणे	मान्य	
५	आय.टी.आय प्रशिक्षण घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना व्यवसाय करण्यासाठी अर्थसहाय्य	अमान्य	
६	आदिवासींना किराणा दुकानाचा व्यवसाय करण्याकरीता अर्थसहाय्य देणे	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. २ मधील सुचनेप्रमाणे.
७	आदिवासी लाभार्थ्यांना व्यवसायासाठी घरघंटी	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. ३ मधील सुचनेप्रमाणे.
८	आदिवासी लाभार्थ्यांना मोगरा लागवडीसाठी अर्थसहाय्य देणे	मान्य	
९	आदिवासी युवकांना डी.जे. व लग्न मंडप	मान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. १५ मधील सुचनेप्रमाणे.
१०	आदिवास युवक / युवतींना शिलाई मशीन फॉल बिडींग मशीन देण्याकरीता अर्थसहाय्य.	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. ४ मधील सुचनेप्रमाणे.
११	आदिवासी महिला बचत गटांना कॅटर्स व्यवसायासाठी अर्थसहाय्य देणे	अमान्य	
१२	आदिवासी लाभार्थ्यांना मच्छीमारी व्यवसाय करण्यासाठी जाळी देण्यासाठी अर्थसहाय्य करणे	मान्य	
१३	आदिवासी लाभार्थ्यांना सुतारकाम करण्यासाठी सुतार साहित्याचा पुरवठा करणेसाठी अर्थसहाय्य.	मान्य	

प्रकल्प कार्यालय, शहापूर - गट ब-प्रशिक्षणाच्या योजना.

अ. क्र.	तपशील	मान्य / अमान्य	सुचना
१	आदिवासी युवतींना फॅशन डिझाईन, शिवण कर्तन प्रशिक्षण देणेस्तव अर्थसहाय्य देणे	अमान्य	
२	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था शहापूर येथे शिकणा-या आदिवासी विद्यार्थ्यांना महाराष्ट्र शासनाच्या लोकसेवा केंद्रांतर्गत सर्टिफिकेट इन ऑफिस/सॉफ्ट स्कील्स अॅन्ड डेस्कटॉप पब्लिशिंग संगणक प्रशिक्षण देण्यासाठी अर्थसहाय्य देणे	मान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. ६ मधील सुचनेप्रमाणे.
३	आदिवासी लाभार्थ्यांना लेदर व रेक्झिन बॅग पर्स तयार करण्याचे प्रशिक्षण देऊन व्यवसायासाठी साहित्य देणे	मान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. १४ मधील सुचनेप्रमाणे.
४	अंबरनाथ येथील सुशिक्षित बेरोजगार आदिवासी विद्यार्थींनींना सौंदर्यशास्त्र (ब्युटीपार्लर प्रशिक्षण	अमान्य	

	देणेस्तव) अर्थसहाय्य.		
५	आदिवासी महिला बचत गटांना पेपर डिश तयार करण्याचे प्रशिक्षण देणे.	अमान्य	
६	सुशिक्षित बेरोजगार अनु. जमातीच्या उमेदवारांना बिल्डींग सुपरवायजर प्रशिक्षणासाठी अर्थसहाय्य	अमान्य	
७	अनु. जमातीच्या लाभार्थ्यांना इन्व्हर्टर दुरुस्ती प्रशिक्षण देणेस्तव अर्थसहाय्य	अमान्य	
८	आदिवासी मुला/मुलींना कृषी माहिती तंत्रज्ञान व कृषी व्यापार तंत्रज्ञान शासन मान्यता अभ्यासक्रमाचे प्रशिक्षण	मान्य	
९	आदिवासी जमातीच्या उमेदवारांना पोलीस भरतीपुर्वी प्रशिक्षण शिबीर आयोजित करणेस्तव अर्थसहाय्य देणे	अमान्य	
१०	अनु.जमाती विद्यार्थ्यांना प्रोफिशियन्सी कोर्स इन टॅली अँड डी.टी.पी संगणक प्रशिक्षण देणे	मान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. ६ मधील सुचनेप्रमाणे.
११	आदिवासी युवकांना डिप्लोमा इन कॉम्प्युटर / सॉफ्टवेअर व हार्डवेअर संगणक प्रशिक्षण देणे	मान्य	
१२	इ.१२ वी सायन्समध्ये शिक्षण घेणा-या अनु.जमातीच्या विद्यार्थ्यांना मेडिकल इंजिनिअरींग, सी.ई.टी, ए.आय.ई.ई.ई. परीक्षापुर्व प्रशिक्षण देणे	मान्य	
१३	अनु.जमातीच्या लाभार्थ्यांना मुरमुरे (पोहे) तयार करण्याचे प्रशिक्षण देणे	अमान्य	
१४	अनु.जमातीच्या लाभार्थ्यांना संगणक डी.टी.पी प्रशिक्षण देणेस्तव अर्थसहाय्य	मान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. ६ मधील सुचनेप्रमाणे.
१५	आदिवासी सुशिक्षित बेरोजगार युवकांना सर्टिफिकेट डिप्लोमा इन अकाऊंटन्सी (सी.ए) प्रशिक्षण	मान्य	
१६	आदिवासी मुलींना ब्युटी पार्लर प्रशिक्षण देणे. (४ महिने)	अमान्य	
१७	मुलाखत तंत्र विकास करीअर गायडन्स व व्यक्तीमत्व विकास प्रशिक्षण	अमान्य	

प्रकल्प कार्यालय, शहापूर - गट क-मानव साधन संपत्ती विकासाच्या योजना.

अ. क्र.	तपशील	मान्य / अमान्य	सुचना
१	आदिवासी भजनी मंडळांना भजन साहित्य देणे	मान्य	
२	आदिवासी विद्यार्थ्यांना शाळेत ये जा करण्याकरीता सायकल पुरवठा	मान्य	शा.आ.शा. व शा. वसतिगृहाबाहेरील शालेय विद्यार्थ्यांना.

३	सुशिक्षित बेरोजगार आदिवासी गरजू विद्यार्थ्यांना लोकराज्य मासिकाचा पुरवठा करणे	अमान्य	
४	आदिवासी युवक / युवतींचे व्यक्तीमत्व विकास शिबीर / मेळावे घेणे	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग ब मधील क्र. १ मधील सुचनेप्रमाणे.
५	आदिवासी गटाला सामुदायिक किंवा विवाह सोहळ्यात लागणारी भांडी पुरविणेबाबत अर्थसहाय्य	मान्य	
६	आश्रमशाळेतील शिक्षकांना ॲबॅकस प्रशिक्षण देणे	अमान्य	
७	मुलतंत्र विकास व व्यक्तीमत्व विकास प्रशिक्षण	अमान्य	
८	सुग्रास स्वयंपाक प्रशिक्षण	अमान्य	

प्रकल्प कार्यालय, शहापूर - गट ड-आदिवासी कल्याणात्मक योजना.

अ. क्र.	तपशील	मान्य / अमान्य	सुचना
१	आदिवासी जळीतग्रस्त / आपत्तीग्रस्त/पुरग्रस्त इ. ने बाधित झालेल्या व्यक्तींना आर्थिक सहाय्य देणे	मान्य	
२	आदिवासी लाभार्थ्यांच्या घरांना २.५ विद्युत मीटर / विद्युत फिटींग करून देणे.	मान्य	

स्थळप्रतीवर मा.आयुक्तांची स्वाक्षरी आहे.

स्वाक्षरीत/-
आयुक्त, आदिवासी विकास,
महाराष्ट्र राज्य, नाशिक करीता

२) प्रकल्प कार्यालय, जव्हार - गट अ-उत्पन्न निर्मीतीच्या किंवा वाढीच्या योजना.

अ. क्र.	तपशील	मान्य / अमान्य	सुचना
१	अनु.जमातीच्या संस्थेतील लाभार्थ्यांना डी.जे.सिस्टीम बॅन्डसाठी अर्थसहाय्य देणे	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. १५ मधील सुचनेप्रमाणे.
२	अनु.जमातीच्या संस्थेतील लाभार्थ्यांना कुक्कुटपालन व्यवसायासाठी अर्थसहाय्य देणे	अमान्य	
३	भाजीपाला उत्पादनासाठी अर्थसहाय्य देणे	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग अ

			मधील क्र. २ मधील सुचनेप्रमाणे.
४	संस्थेतील लाभार्थ्यांना फुलशेती लागवडीस प्रोत्साहनपर अर्थसहाय्य देणे	मान्य	
५	संस्थेतील लाभार्थ्यांना भांडी पुरविणेसाठी अर्थसहाय्य	अमान्य	
६	सुतारकाम व्यवसायासाठी अर्थसहाय्य देणे	मान्य	
७	ससे पालन व्यवसायासाठी अर्थसहाय्य देणे	अमान्य	
८	हस्तकारागीर व्यवसायासाठी अर्थसहाय्य देणे	अमान्य	
९	विटभट्टी उत्पादनासाठी अर्थसहाय्य देणे	मान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. १७ मधील सुचनेप्रमाणे.
१०	गवंडी काम व्यवसायासाठी अर्थसहाय्य देणे	मान्य	
११	पापड मसाले लोणचे व्यवसायासाठी अर्थसहाय्य देणे	मान्य	
१२	ढाबा व्यवसायासाठी अर्थसहाय्य देणे	अमान्य	
१३	गांडुळखत निर्मिती प्रकल्पासाठी अर्थसहाय्य देणे	अमान्य	
१४	शेतकरी लाभार्थ्यांना लघु उपसा जलसिंचन व्यवसायासाठी अर्थसहाय्य देणे	अमान्य	
१५	संस्थेतील लाभार्थ्यांना वारली पेंटींग हस्तकारागीर व्यवसायासाठी अर्थसहाय्य देणे	मान्य	
१६	कापड दुकान व्यवसायासाठी अर्थसहाय्य देणे	अमान्य	
१७	पत्रावळी तयार करून विक्री करणे	अमान्य	
१८	किराणा दुकान व्यवसायासाठी अर्थसहाय्य देणे	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग अ
१९	किराणा दुकान/भाजी विक्री व्यवसायासाठी अर्थसहाय्य देणे	अमान्य	मधील क्र. २ मधील सुचनेप्रमाणे.
२०	इमू पालन व्यवसायासाठी अर्थसहाय्य देणे	अमान्य	वि.कें.सहाय्य मध्ये मान्य.
२१	नवीन राईस मिलसाठी अर्थसहाय्य देणे	अमान्य	
२२	काजू बी खरेदी करणेसाठी निधी मिळणेबाबत	अमान्य	
२३	सोलरसाठी निधी मिळणेबाबत	अमान्य	
२४	सार्वत्रिक बचतगटासाठी अर्थसहाय्य देणे	अमान्य	
२५	नर्सरी व्यवसायासाठी अर्थसहाय्य देणे	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. १६ मधील सुचनेप्रमाणे.
२६	सुकी मासळीचे वैयक्तिक लाभार्थ्यांना दुकानासाठी अर्थसहाय्य देणे	अमान्य	
२७	ताडपत्री पुरविणे	मान्य	
२८	बुरुडकाम व्यवसायासाठी अर्थसहाय्य	मान्य	
२९	शिलाई मशीन पुरविणेसाठी अर्थसहाय्य	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. ४ मधील सुचनेप्रमाणे.
३०	केस कर्तन व्यवसायासाठी अर्थसहाय्य	मान्य	
३१	घरघंटी व्यवसायासाठी अर्थसहाय्य.	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. ३ मधील

			सुचनेप्रमाणे.
३२	लोहार कामाचे / इलेक्ट्रिक दुकानासाठी	अमान्य	
३३	आदिवासी लाभार्थ्यांना प्लॅस्टिक कॅरेट	मान्य	
३४	आदिवासी लाभार्थ्यांना दुधाचे कॅन	मान्य	

प्रकल्प कार्यालय, जव्हार - गट ब-प्रशिक्षणाच्या योजना.

अ. क्र.	तपशील	मान्य / अमान्य	सुचना
१	१२ वी विज्ञान शाखेतील विद्यार्थ्यांना CET कॅश कोर्स प्रशिक्षण देणे	मान्य	
२	बांबु कामाचे प्रशिक्षण व साहित्य देणे	अमान्य	
३	पापड मसाल्याचे पदार्थ तयार करण्याचे प्रशिक्षण देणे	अमान्य	अ गटात मान्य
४	DTP संगणक प्रशिक्षण देणे	मान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. ६ मधील सुचनेप्रमाणे.
५	अनु.जमातीच्या विद्यार्थ्यांना ग्रामसेवक, PSI, STI, MPSC प्रशिक्षण देणे	मान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. ५ मधील सुचनेप्रमाणे.
६	वारली पेटिंग प्रशिक्षण देणे	मान्य	
७	एम.एस.ऑफिस संगणक प्रशिक्षण देणे	मान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. ६ मधील सुचनेप्रमाणे.
८	शिलाई मशीन प्रशिक्षण देणे	अमान्य	
९	इन्व्हर्टर दुरुस्ती प्रशिक्षण देणे	अमान्य	
१०	मोबाईल दुरुस्तीचे प्रशिक्षण देणे	अमान्य	
११	DSA संगणक प्रशिक्षण देणे	मान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. ६ मधील सुचनेप्रमाणे.
१२	टॅली संगणक प्रशिक्षण देणे	मान्य	
१३	फॅशन डिझायनींग प्रशिक्षण देणे	अमान्य	
१४	टेलरींग अँड कर्टींग प्रशिक्षण	अमान्य	
१५	गारमेंट व्यवसाय प्रशिक्षण	अमान्य	
१६	बेसिक फॅशन डिझायनींग प्रशिक्षण	अमान्य	शासनमान्य संस्था व अभ्यासक्रम आवश्यक
१७	कॉम्प्युटर हार्डवेअरचे प्रशिक्षण	मान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. ६ मधील सुचनेप्रमाणे.
१८	हार्डवेअर नेटवर्किंगचे प्रशिक्षण	मान्य	
१९	लॅपटॉप रिपेअरींग मॅटेनन्स प्रशिक्षण देणे	अमान्य	
२०	इंग्लिश स्पिकींग डी.टी.पी कोर्स	अमान्य	
२१	इंग्लिश स्पिकींग व्यक्तीमत्व विकास प्रशिक्षण	अमान्य	
२२	इंग्लिश स्पिकींग प्रशिक्षण पर्सनॅलिटी डेवलपमेंट	अमान्य	
२३	व्यक्तीमत्व विकास इंग्लिश स्पिकींग प्रशिक्षण	अमान्य	
२४	अनु.जमातीच्या लाभार्थ्यांना पायाभूत सुविधांबाबत कौशल्यवृद्धीचे प्रशिक्षण देणे	अमान्य	

२५	युवक युवतींना पोलिस भरतीपुर्वक प्रशिक्षण देणे	अमान्य	
२६	महिला बचतगटांना वस्तुनिर्मिती प्रशिक्षण उद्योग प्रशिक्षण	अमान्य	
२७	टु व्हीलर मॅकेनिक प्रशिक्षण	मान्य	विवरणपत्रातील भाग अ
२८	वायरमन (वीजतंत्री) प्रशिक्षण देणे	मान्य	मधील क्र. ७ मधील सुचनेप्रमाणे.
२९	मुरमुरे (पोहे) बनविण्याचे प्रशिक्षण	अमान्य	
३०	महिला बचतगटांना स्वयंपाक सुग्रास बनविण्याचे प्रशिक्षण	अमान्य	
३१	सुरक्षा रक्षक प्रशिक्षण देणे	मान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. २२ मधील सुचनेप्रमाणे.
३२	विद्युत साह. सुतारकाम व्यवसाय प्रशिक्षण देणे	अमान्य	
३३	महिला बचतगटांना बेकरीचे पदार्थ तयार करणेसाठी प्रशिक्षण देणे	अमान्य	
३४	बॅग, पर्स बनविण्याचे प्रशिक्षण	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. १४ मधील सुचनेप्रमाणे.
३५	खडू तयार करण्याचे प्रशिक्षण	अमान्य	
३६	B.Ed संगणक प्रशिक्षण	अमान्य	
३७	फळ प्रक्रिया करून विक्री करण्याचे प्रशिक्षण	अमान्य	
३८	बचतगटांना धुपबत्ती अगरबत्ती प्रशिक्षण	अमान्य	
३९	बिल्डींग सुपरवायजर प्रशिक्षण देणे	अमान्य	
४०	अन्न फळ भाजीपाला प्रक्रिया प्रशिक्षण	अमान्य	
४१	मसाले व फळ प्रक्रिया प्रशिक्षण	अमान्य	
४२	डिप्लोमा इन वेब ग्राफिक्स संगणक प्रशिक्षण	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. ६ मधील सुचनेप्रमाणे.
४३	भरतकाम प्रशिक्षण देवून रोजगार निर्मिती प्रशिक्षण	अमान्य	
४४	पर्सनॅलिटी डेवलपमेंट संगणक प्रशिक्षण देणे	अमान्य	
४५	टि.व्ही.फ्रीज दुरुस्तीचे प्रशिक्षण	मान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. ७ मधील सुचनेप्रमाणे.
४६	मधु मक्षिका पालन प्रशिक्षण व साहित्य	मान्य	विवरणपत्रातील भाग अ
४७	जंगलात जाऊन मध व मेण गोळा करणे प्रशिक्षण	अमान्य	मधील क्र. १३ मधील सुचनेप्रमाणे.
४८	मधु मक्षिका पालन प्रशिक्षण व साहित्य	अमान्य	याच आराखड्यात नमुद
४९	अनु.जमातीच्या कुपोषण निर्मुलन कार्यक्रम आरोग्य व पोषण संदर्भिय सेवा प्रशिक्षण	अमान्य	
५०	कृषी माहिती व कृषी व्यापार तंत्रज्ञान प्रशिक्षण	मान्य	
५१	मराठी / इंग्रजी टंकलेखन प्रशिक्षण	मान्य	
५२	न्युक्लिअस बजेट मुलांबाबत विकास करीअर गायडंस	अमान्य	
५३	व्हिडीओ शुटिंग अँड फोटोग्राफीचे प्रशिक्षण	अमान्य	

५४	आदिवासी युवकांना औषधी वनस्पती रोपवाटिका सौंदर्य प्रसाधने तयार करणेचे प्रशिक्षण	अमान्य	
५५	अॅडव्हान्स ब्युटी पार्लर प्रशिक्षण	अमान्य	
५६	मराठी / इंग्रजी टंकलेखन प्रशिक्षण	अमान्य	योजना क्र.५१ मान्य.
५७	कॉर्पोरेशन कोर्स प्रशिक्षण	अमान्य	
५८	डिजीटल फोटोग्राफी व्हिडीओ प्रिंटींग प्रशिक्षण देणे.	अमान्य	
५९	एकात्मिक शेतीतून विकास स्वयंरोजगार प्रशिक्षण	अमान्य	
६०	मोटार रिपेअरींग प्रशिक्षण देणे.	मान्य	

प्रकल्प कार्यालय, जव्हार - गट क-मानव साधन संपत्ती विकासाच्या योजना.

अ. क्र.	तपशील	मान्य / अमान्य	सुचना
१	आदिवासी क्षेत्रातील कला व क्रिडा महोत्सवासाठी अर्थसहाय्य देणे	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग ब मधील क्र. १ मधील सुचनेप्रमाणे.
२	आश्रमशाळा / वसतिगृहातील कर्मचा-यांना विद्यार्थ्यांच्या आरोग्याची काळजी घेणे प्राथमिक उपचार करण्याचे प्रशिक्षण देणे	मान्य	
३	अनु.जमातीच्या गावांसाठी लायब्ररी सुरु करण्यासाठी अर्थसहाय्य देणे	अमान्य	
४	वैयक्तिक व सांघिक स्पर्धांचे आयोजन करणे	अमान्य	
५	आदिवासी रुग्णांसाठी आरोग्य सुविधा शिबीर	अमान्य	
६	आदिवासी शेतक-यांना शेती सुधारसाठी मार्गदर्शक शिबीर (सहल) अर्थसहाय्य	अमान्य	
७	लोकराज्य लाभार्थींसाठी अर्थसहाय्य	अमान्य	
८	किशोरवयीन मुलींना आरोग्यविषयी जनजागृती प्रशिक्षण देणे	अमान्य	
९	आश्रमशाळा / वसतिगृह मुख्याध्यापक, अधीक्षक यांचे प्रशासन व्यवस्थापन कौशल्य उपाययोजना	अमान्य	
१०	बचतगटांना सुग्रास स्वयंपाक तयार करणेसाठी प्रशिक्षण शिबीर	अमान्य	
११	बाल विज्ञान कार्यशाळा आयोजित करणे	मान्य	
१२	योजनांची माहिती प्रसार प्रसिध्दी होणेस्तव मेळावा आयोजित करणे	अमान्य	
१३	अनु.जमातीच्या गटांना भजनी साहित्य देणे	मान्य	

प्रकल्प कार्यालय, जव्हार - गट ड-आदिवासी कल्याणात्मक योजना.

अ. क्र.	तपशील	मान्य / अमान्य	सुचना
१	विद्युत फिटींगसाठी अर्थसहाय्य देणे	मान्य	
२	आपाद्ग्रस्त लाभार्थ्यांना अर्थसहाय्य देणे	मान्य	

स्थळप्रतीवर मा.आयुक्तांची
स्वाक्षरी आहे.

स्वाक्षरीत/-
आयुक्त, आदिवासी विकास,
महाराष्ट्र राज्य, नाशिक करीता

३) प्रकल्प कार्यालय, डहाणू - गट अ-उत्पन्न निर्मातीच्या किंवा वाढीच्या योजना.

अ. क्र.	तपशील	मान्य / अमान्य	सुचना
१	किराणा दुकानासाठी अनुदान	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. २ मधील सुचनेप्रमाणे.
२	लाऊड स्पीकर संच पुरवठा करणे	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. १५ मधील सुचनेप्रमाणे.
३	शिलाई मशीन पुरवठा	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. ४ मधील सुचनेप्रमाणे.
४	भाजीपाला व्यवसायासाठी अनुदान	अमान्य	
५	बेन्जो गट पुरवठा	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग अ
६	मंडप डेकोरेशन साहित्य	अमान्य	मधील क्र. १५ मधील

			सुचनेप्रमाणे.
७	बचत गटांना भाजीपाला लागवडीकरीता अर्थसहाय्य	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. १ मधील सुचनेप्रमाणे.
८	सुतारकामासाठी अनुदान	मान्य	
९	आदिवासी शेतक-यांना १०० टक्के अनुदानावर सप्रे पंप पुरविणे	अमान्य	
१०	आदिवासी सहकारी संस्थेस विटभट्टीसाठी अनुदान देणे	मान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. १७ मधील सुचनेप्रमाणे.
११	आदिवासी बेरोजगार संस्था व बचत गटांना ससेपालन व्यवसायाकरीता अर्थसहाय्य	अमान्य	
१२	कटलरी दुकान, वडापाव हातगाडी, स्टेशनरी दुकानकरीता अनुदान	अमान्य	
१३	आदिवासी बेरोजगार संस्था व बचत गटांना डी.जे.साहित्य पुरवठा	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. १५ मधील सुचनेप्रमाणे.
१४	आदिवासी लाभार्थ्यांना केटरिंग साहित्य खरेदीस अनुदान	अमान्य	
१५	आदिवासी शेतक-यांना मळणीयंत्राचा पुरवठा करणे	अमान्य	
१६	आदिवासी शेतक-यांना फुलशेती करीता अर्थसहाय्य	मान्य	
१७	आदिवासी लाभार्थ्यांना ताडपत्री पुरवठा करणे	मान्य	

प्रकल्प कार्यालय, डहाणू - गट ब-प्रशिक्षणाच्या योजना.

अ. क्र.	तपशील	मान्य / अमान्य	सुचना
१	एम.एस.सी.आय.टी संगणक प्रशिक्षण देणे	मान्य	
२	मराठी / इंग्रजी टंकलेखन प्रशिक्षण	मान्य	
३	शिलाई मशीन प्रशिक्षण	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. ४ मधील सुचनेप्रमाणे.
४	टॅली संगणक प्रशिक्षण	मान्य	विवरणपत्रातील भाग अ
५	हार्डवेअर व नेटवर्कींग संगणक प्रशिक्षण	मान्य	मधील क्र. ६ मधील सुचनेप्रमाणे.
६	मोबाईल दुरुस्ती प्रशिक्षण	अमान्य	
७	आदिवासी महिलांना बेकरीचे पदार्थ बनविण्याचे प्रशिक्षण देणे	अमान्य	

८	महिला बचत गटांना पापड, लोणचे मसाल्याच्या पदार्थ बनविण्याचे प्रशिक्षण	मान्य	
९	आदिवासी युवतींना ब्युटीपार्लर प्रशिक्षण देणे	अमान्य	
१०	आदिवासी महिला बचत गटांना काजू बियांवर प्रक्रिया करण्याचे प्रशिक्षण	अमान्य	
११	आदिवासी युवक युवतींना स्पर्धा परीक्षा पुर्व प्रशिक्षण	अमान्य	
१२	आदिवासी युवक युवतींना सी.ई.टी. परीक्षा मार्गदर्शन प्रशिक्षण	मान्य	
१३	अवजड वाहन चालक प्रशिक्षण	मान्य	विवरणपत्रातील भाग अ
१४	हलके वाहन चालक प्रशिक्षण	मान्य	मधील क्र. १० मधील
१५	वाहन प्रशिक्षण देणे	मान्य	सुचनेप्रमाणे.
१६	आदिवासी युवतींना फॅशन डिझायनींग प्रशिक्षण देणे	अमान्य	शासनमान्य संस्था व अभ्यासक्रम आवश्यक
१७	आदिवासी बेरोजगार युवक युवतींना स्कॅपवुड मटेरिअर व पारंपारिक वारली चित्रकला यांच्या माध्यमातून गृहउपयोगी दैनंदिन वापरातील तसेच कलात्मक भेट वस्तुची निर्मितीचे प्रशिक्षण	मान्य	

प्रकल्प कार्यालय, डहाणू - गट क-मानव साधन संपत्ती विकासाच्या योजना.

अ. क्र.	तपशील	मान्य / अमान्य	सुचना
१	शासकीय वसतिगृहातील विद्यार्थ्यांना मुलाखत तंत्र, करिअर गायडंस व्यक्तीमत्व विकास शिबीर आयोजित करण्यास अर्थसहाय्य	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग ब मधील क्र. २ मधील सुचनेप्रमाणे.
२	जनजागृती मेळावा आयोजित करणे	मान्य	विवरणपत्रातील भाग ब मधील क्र. १ मधील सुचनेप्रमाणे.
३	शासकीय वसतिगृह व आश्रमशाळेमधील स्त्री अधिक्षीका, गृहपाल व महिला कर्मचारी यांना विद्यार्थीनींच्या आरोग्यविषयक प्रशिक्षण देणे व किट पुरवठा करणे	अमान्य	
४	आदिवासी सुशिक्षित युवक युवतींना लोकराज्य मासिक पुरविणे	अमान्य	
५	शासकीय आश्रमशाळांना संगीत साहित्य पुरवठा करणे	अमान्य	
६	आश्रमशाळेतील शिक्षकांसाठी कार्यशाळा / उद्बोधन वर्ग आयोजित	अमान्य	
७	आदिवासी लाभार्थींना भजनी साहित्य पुरवठा करणे	मान्य	

प्रकल्प कार्यालय, डहाणू - गट ड-आदिवासी कल्याणात्मक योजना.

अ. क्र.	तपशील	मान्य / अमान्य	सुचना
---------	-------	----------------	-------

१	वैद्यकीय उपचाराकरीता / नैसर्गिक आपत्तीमध्ये नुकसान झालेल्या लाभार्थींना नुकसान भरपाई देणे	मान्य	
२	आदिवासींच्या घरकुलांना २.५ विद्युत फिटींग करणे	मान्य	
३	शासकीय वसतगृहातील विद्यार्थ्यांना वसतिगृहे ते महाविद्यालय / शाळा येथे जाणे येणे करीता सायकल पुरवठा करणे	मान्य	शा.आ.शा. व शा. वसतिगृहाबाहेरील शालेय विद्यार्थ्यांना. गट क मध्ये.

स्थळप्रतीवर मा.आयुक्तांची स्वाक्षरी आहे.

स्वाक्षरीत/-
आयुक्त, आदिवासी विकास,
महाराष्ट्र राज्य, नाशिक करीता

४) प्रकल्प कार्यालय, घोडेगाव - गट अ-उत्पन्न निर्मितीच्या किंवा वाढीच्या योजना.

अ. क्र.	तपशील	मान्य / अमान्य	सुचना
१	अनु. जमातीच्या दारिद्र्य रेषेखालील शेतकरी लाभार्थ्यांना पिकाचे उत्पन्न वाढीसाठी १०० टक्के अनुदानावर जैविक खते व किटकनाशके यांचा पुरवठा करणे	अमान्य	
२	मिनीचक्कीचा पुरवठा करणे	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. ३ मधील सुचनेप्रमाणे.
३	लघुउद्योग व्यवसायासाठी अर्थसहाय्य	अमान्य	
४	लाऊडस्पीकर संचाचा पुरवठा करणे	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. १५ मधील सुचनेप्रमाणे.
५	कलतानासाठी अर्थसहाय्य	मान्य	
६	नोंदणीकृत मंडळासाठी / बचतगटासाठी भांडी, मंडप, डी.जे. साहित्य	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. १५ मधील

			सुचनेप्रमाणे.
७	नायलॉन जाळीचा पुरवठा	मान्य	
८	शिलाई मशीन	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. ४ मधील सुचनेप्रमाणे.
९	ताडपत्रीचा पुरवठा	मान्य	

प्रकल्प कार्यालय, घोडेगाव - गट ब-प्रशिक्षणाच्या योजना.

अ. क्र.	तपशील	मान्य / अमान्य	सुचना
१	अनु. जमातीच्या उमेदवारांना कंडक्टर (वाहक) प्रशिक्षण देणे	मान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. १० मधील सुचनेप्रमाणे.
२	अनु. जमातीच्या उमेदवारांना हलके वाहनचालक प्रशिक्षण देणे	मान्य	
३	अनु. जमातीच्या उमेदवारांना अवजड वाहनचालक प्रशिक्षण देणे	मान्य	
४	अनु. जमातीच्या उमेदवारांना डिप्लोमा इन कॉम्प्युटर सॉफ्टवेअर अँड हार्डवेअर संगणक प्रशिक्षण	मान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. ६ मधील सुचनेप्रमाणे.
५	अनु. जमातीच्या उमेदवारांना स्पर्धा परीक्षा पुर्व प्रशिक्षण	मान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. ५ मधील सुचनेप्रमाणे.
६	अनु. जमातीच्या विद्यार्थी / विद्यार्थीनींना ब्युटीपार्लर आणि हर्बल प्रोडक्टचे प्रशिक्षणासाठी अर्थसहाय्य	मान्य	
७	अनु. जमातीच्या उमेदवारांना सर्टिफिकेट इन मोबाईल रिपेअरींग प्रशिक्षणासाठी अर्थसहाय्य	अमान्य	
८	अनु.जमातीच्या उमेदवारांना डिप्लोमा इन पी सी मेन्टेनन्स आणि नेटवर्किंगचे प्रशिक्षण देण्यासाठी अर्थसहाय्य	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. ६ मधील सुचनेप्रमाणे.
९	अनु. जमातीच्या इ.१२ वी च्या सायन्सच्या विद्यार्थ्यांना मेडीकल इंजिनिअरींग सीईटी परिक्षापुर्व प्रशिक्षण देणेबाबत..	मान्य	
१०	अनु. जमातीच्या महिला उमेदवारांना बेसिक प्रोफेशनल ब्युटीपार्लरचे प्रशिक्षण देण्यासाठी अर्थसहाय्य	अमान्य	
११	अनु. जमातीच्या उमेदवारांना एम.एस.सी.आय.टी संगणक प्रशिक्षण देणेस्तव अर्थसहाय्य	मान्य	
१२	प्लंबर प्रशिक्षण	मान्य	
१३	फॅशन डिझायनिंग प्रशिक्षण	अमान्य	
१४	बी.पी.ओ. कॉल सेंटर	अमान्य	
१५	आरोग्य सेविका प्रशिक्षण	अमान्य	

प्रकल्प कार्यालय, घोडेगाव - गट क-मानव साधन संपत्ती विकासाच्या योजना.

अ. क्र.	तपशील	मान्य / अमान्य	सुचना
१	आश्रमशाळातील महिला कर्मचा-यांना आरोग्य प्रशिक्षण	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग ब मधील क्र. १ मधील सुचनेप्रमाणे.
२	आरक्षण विषयावर अनु. जमातीच्या कार्यकर्त्यांचे चर्चासत्र आयोजित करण्यासाठी अर्थसहाय्य	अमान्य	
३	आदिवासी क्षेत्रातील ग्रामपंचायत सदस्यांसाठी कार्यशाळा आयोजित करणेसाठी अर्थसहाय्य	अमान्य	
४	अनु. जमातीच्या लोकांच्या मेळाव्यासाठी अनुदान (मावळ तालुका)	अमान्य	
५	शासकीय माध्यमिक आश्रमशाळांतील इयत्ता १० वी तील विद्यार्थ्यांना इंग्रजी, गणित, भूमिती या विषयाचे उन्हाळी वर्ग अभ्यासक्रम	अमान्य	
६	शाळेत ये जा करण्यासाठी सायकलचा पुरवठा करणे	मान्य	शा.आ.शा. व शा. वसतिगृहाबाहेरील शालेय विद्यार्थ्यांना.
७	ज्युडो कराटेसाठी अर्थसहाय्य	अमान्य	
८	कातकरी व पारधी जमातीच्या लाभार्थ्यांना जातीचे व उत्पन्नाचे दाखल्यासाठी अर्थसहाय्य	मान्य	
९	आश्रमशाळा / वसतिगृहातील कर्मचारी यांना पेस्ट कंट्रोल फवारणीचे व सर्पदंश व त्यावरील उपचार यांचे प्रशिक्षण	मान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. १२ मधील सुचनेप्रमाणे.
१०	अनु.जमातीच्या महिला बचतगटांना पाककलेमार्फत स्वयंरोजगाराचे प्रशिक्षण	अमान्य	

प्रकल्प कार्यालय, घोडेगाव - गट ड-आदिवासी कल्याणात्मक योजना.

अ. क्र.	तपशील	मान्य / अमान्य	सुचना
१	२.५ पॉईंट विद्युत फिटींग केलेल्या लाभार्थ्यांची विद्युत कोटेशनची रक्कम भरणा करण्यासाठी अर्थसहाय्य	मान्य	
२	२.५ पॉईंट विद्युत फिटींगसाठी अर्थसहाय्य	मान्य	
३	अतिवृष्टीमुळे घराचे नुकसान झालेल्या लाभार्थ्यांना अर्थसहाय्य	मान्य	
४	आगीमुळे घरांचे नुकसान झालेल्या लाभार्थ्यांचे अर्थसहाय्य	मान्य	
५	आजारावरील खर्च भागविण्यासाठी अर्थसहाय्य	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग ब मधील क्र. ३ मधील सुचनेप्रमाणे.

स्वाक्षरीत/-

स्थळप्रतीवर मा.आयुक्तांची
स्वाक्षरी आहे.

आयुक्त, आदिवासी विकास,
महाराष्ट्र राज्य, नाशिक करीता

५) प्रकल्प कार्यालय, पेण - गट अ-उत्पन्न निर्मितीच्या किंवा वाढीच्या योजना.

अ. क्र.	तपशील	मान्य / अमान्य	सुचना
१	किराणा दुकानासाठी अनुदान	मान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. २ मधील सुचनेप्रमाणे.
२	लाऊडस्पीकर संच पुरवठा करणे	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. १५ मधील सुचनेप्रमाणे.
३	शिलाई मशिन पुरवठा	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. ४ मधील सुचनेप्रमाणे.
४	भाजीपाला व्यवसायासाठी अनुदान	मान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. २ मधील सुचनेप्रमाणे.
५	बेंजो गट पुरवठा	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. १५ मधील सुचनेप्रमाणे.
६	मंडप डेकोरेशन साहित्य	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. १५ मधील सुचनेप्रमाणे.
७	सांस्कृतिक मंडळास अर्थसहाय्य	अमान्य	
८	सुतार कामासाठी अनुदान	मान्य	साहित्य आवश्यक.

९	आदिवासी शेतक-यांना १०० टक्के अनुदानावर स्प्रे पंप	अमान्य	
१०	आदिवासी खालू बाज्या साहित्य पुरविणे	अमान्य	
११	आदिवासी सहकारी संस्थेस वीटभट्टीसाठी अनुदान देणे	मान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. १७ मधील सुचनेप्रमाणे.
१२	केसकर्तन दुकानासाठी अनुदान देणे	मान्य	
१३	कटलरी दुकान, वडापाव, हातगाडी, स्टेशनरी दुकानाकरीता अनुदान	अमान्य	
१४	कांदा बटाटे व्यवसायाकरीता अनुदान	अमान्य	
१५	आदिवासी शेतक-यांना १.५ एचपी पंप खरेदी अर्थसहाय्य	अमान्य	
१६	आदिवासी लाभार्थ्यांना केटरिंग साहित्य खरेदीस अर्थसहाय्य	अमान्य	
१७	आदिवासींना विविध लघु व्यवसायासाठी अनुदान	अमान्य	
१८	आदिवासी शेतक-यांना मळणी यंत्राचा पुरवठा करणे	अमान्य	
१९	आदिवासी शेतक-यांना फुलशेतीकरीता अर्थसहाय्य	मान्य	
२०	आदिवासी लाभार्थ्यांना ताडपत्री/काँटेड पुरवठा करणेस अर्थसहाय्य	मान्य	

प्रकल्प कार्यालय, पेण - गट ब-प्रशिक्षणाच्या योजना.

अ. क्र.	तपशील	मान्य / अमान्य	सुचना
१	एम.एस.सी.आय.टी संगणक प्रशिक्षण देणे	मान्य	
२	मराठी / इंग्रजी टंकलेखन प्रशिक्षण	मान्य	
३	शिलाई मशीन प्रशिक्षण देणे	अमान्य	
४	हलके वाहनचालक प्रशिक्षण	मान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. १० मधील सुचनेप्रमाणे.
५	अवजड वाहन चालक प्रशिक्षण	मान्य	
६	वाहक प्रशिक्षण	मान्य	
७	आदिवासी मुलींसाठी ब्युटी पार्लर प्रशिक्षण देणे	मान्य	
८	आदिवासींना अन्न व फळ, पापड, लोणची प्रक्रिया	अमान्य	
९	आदिवासी विद्यार्थ्यांना हार्डवेअर व नेटवर्किंगचे प्रशिक्षण	मान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. ६ मधील सुचनेप्रमाणे.
१०	आदिवासी युवक युवतींना स्पर्धा पुर्व परीक्षा प्रशिक्षण	मान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. ५ मधील सुचनेप्रमाणे.
११	आदिवासी महिला बचत गटांना हंगामी व्यवसायाचे	अमान्य	

१२	आदिवासी महिला बचत गटांना झाडू, फिनेल, खडू, साबण, डी पावडर बनविण्याचे प्रशिक्षण	अमान्य	
१३	आदिवासी युवक युवतींना सी.ई.टी परीक्षा मार्गदर्शन प्रशिक्षण	मान्य	
१४	आदिवासी महिला बचत गटांना काजू बियांवर प्रक्रिया	अमान्य	
१५	आदिवासी युवकांना सुरक्षा रक्षकाचे प्रशिक्षण देणे	मान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. २२ मधील सुचनेप्रमाणे.
१६	आदिवासी महिलांना बेसिक फॅशन डिझायनींगचे प्रशिक्षण	अमान्य	शासनमान्य संस्था व अभ्यासक्रम व किट
१७	आदिवासी युवकांना बिल्डींग सुपरवायजरचे प्रशिक्षण	अमान्य	
१८	आदिवासी युवकांना मोबाईल दुरुस्तीचे प्रशिक्षण	अमान्य	
१९	आदिवासी युवकांना अॅग्रो फार्म मॅनेजमेंटचे प्रशिक्षण	अमान्य	

प्रकल्प कार्यालय, पेण - गट क-मानव साधन संपत्ती विकासाच्या योजना.

अ. क्र.	तपशील	मान्य / अमान्य	सुचना
१	आश्रमशाळेतील शिक्षकांसाठी कार्यशाळा / उद्बोधन वर्ग आयोजित करणे	अमान्य	
२	आदिवासी युवक मंडळ / महिला बचत गटास भांडी	मान्य	
३	आश्रमशाळेतील विद्यार्थ्यांसाठी सर्वांगीण विकास कार्यशाळा आयोजित करणे	मान्य	विवरणपत्रातील भाग ब मधील क्र. १ मधील सुचनेप्रमाणे.
४	आदिवासी महिला बचत गटांना सुग्रास भोजन बनविण्याचे प्रशिक्षण	अमान्य	
५	आदिवासी शेतक-यांना ३२ ग जमीन नावे करून देण्यासाठी	अमान्य	
६	भजन साहित्य पुरवठा करणे	मान्य	
७	जनजागृती मेळावा आयोजनाबाबत	अमान्य	TRI कडून तरतुद मिळते

प्रकल्प कार्यालय, पेण - गट ड-आदिवासी कल्याणात्मक योजना.

अ. क्र.	तपशील	मान्य / अमान्य	सुचना
१	नैसर्गिक आपत्तीत मदत करणे	मान्य	
२	आदिवासींच्या घरकुलांना २.५ विद्युत फिटींग करणे	मान्य	

स्थळप्रतीवर मा.आयुक्तांची
स्वाक्षरी आहे.

स्वाक्षरीत/-
आयुक्त, आदिवासी विकास,
महाराष्ट्र राज्य, नाशिक करीता

६) प्रकल्प कार्यालय, मुंबई - गट अ-उत्पन्न निर्मितीच्या किंवा वाढीच्या योजना.

अ. क्र.	तपशील	मान्य / अमान्य	सुचना
१	भाजीपाला, किराणा, सुकी मच्छी व इतर किरकोळ धंद्यासाठी अर्थसहाय्य	मान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. २ मधील सुचनेप्रमाणे.
२	बँजो संच पुरवठा करणे	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. १५ मधील सुचनेप्रमाणे.
३	खेकडे पालनासाठी अर्थसहाय्य	मान्य	
४	मासे पकडण्यासाठी नायलॉन जाळयाचा पुरवठा करणे	मान्य	
५	आदिवासींना घरघंटी पुरवठा करणे	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. ३ मधील सुचनेप्रमाणे.
६	आदिवासी पाडयांना, शेतक-यांना ताडपत्री पुरवठा करणे	मान्य	

प्रकल्प कार्यालय, मुंबई - गट ब-प्रशिक्षणाच्या योजना.

अ. क्र.	तपशील	मान्य / अमान्य	सुचना
१	हलके वाहनचालक प्रशिक्षण देणे	मान्य	विवरणपत्रातील भाग अ

२	जड वाहनचालक प्रशिक्षण देणे	मान्य	मधील क्र. १० मधील सुचनेप्रमाणे.
३	कंडक्टर प्रशिक्षण देणे	मान्य	
४	संगणक प्रशिक्षण देणे (बेसिक, डीटीपी व टॅली)	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. ६ मधील सुचनेप्रमाणे.
५	इंग्लिश स्पिकींग	अमान्य	
६	हार्डवेअरचे प्रशिक्षण	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. ६ मधील सुचनेप्रमाणे.
७	आदिवासी युवक / युवतींना फॅशन डिझायनींग व जरीकाम प्रशिक्षण देणे	अमान्य	
८	आदिवासी बेरोजगार स्वयंरोजगार नोकरी हमीवर प्रशिक्षण देणे	अमान्य	
९	आदिवासी युवकांना टु व्हीलर मॅकेनिकचे प्रशिक्षण	मान्य	विवरणपत्रातील भाग अ मधील क्र. ७ मधील सुचनेप्रमाणे.

प्रकल्प कार्यालय, मुंबई - गट क-मानव साधन संपत्ती विकासाच्या योजना.

अ. क्र.	तपशील	मान्य / अमान्य	सुचना
१	आदिवासी साहित्य व संस्कृती जोपासना संवर्धन बाबतीत मेळावे आयोजन	अमान्य	विवरणपत्रातील भाग ब मधील क्र. १ मधील सुचनेप्रमाणे.
२	वधु वर मेळाव्यासाठी अर्थसहाय्य	अमान्य	कन्यादान योजना
३	नाच मेळावा अर्थसहाय्य	अमान्य	
४	आदिवासी क्रिडा स्पर्धांना प्रोत्साहन देणे व आर्थिक मदत करणे	अमान्य	
५	आदिवासी विद्यार्थ्यांना सायकल पुरवठा	मान्य	शा.आ.शा. व शा. वसतिगृहाबाहेरील शालेय विद्यार्थ्यांना.

प्रकल्प कार्यालय, मुंबई - गट ड-आदिवासी कल्याणात्मक योजना.

अ. क्र.	तपशील	मान्य / अमान्य	सुचना
१	आदिवासी घरांचे विद्युतीकरण	मान्य	
२	आदिवासी आपात्कालीन किंवा अत्याचाराप्रकरणी तातडीची मदत	मान्य	

स्थळप्रतीवर मा.आयुक्तांची
स्वाक्षरी आहे.

स्वाक्षरीत/-
आयुक्त, आदिवासी विकास,
महाराष्ट्र राज्य, नाशिक करीता

विवरणपत्र
न्युक्लिअस बजेट अंतर्गत योजना राबवितांना करावयाचे बदल व
सुचनांबाबत...

अ) उत्पन्न वाढीच्या व प्रशिक्षणाच्या योजनांबाबत (गट अ व ब) :-

- १) परसबाग लागवड :- या योजनेतर्गत SAM, MAM व PVTG कुटूंबांना अर्थसहाय्य, ठाणे जिल्हा (३ प्रकल्प) , नंदुरबार जिल्हा (२ प्रकल्प), गडचिरोली जिल्हा (३ प्रकल्प), नाशिक जिल्हा (२ प्रकल्प), धारणी जिल्हा (१ प्रकल्प) या जिल्हयातील/प्रकल्पातील लाभार्थ्यांना अर्थसहाय्य ही योजना राबविण्यात यावी.
- २) हॉटेल व्यवसाय, किराणा व सायकल दुरुस्ती व्यवसाय : हे व्यवसाय एकत्र करुन योजनेत सुधारणा करण्यात यावी.
- ३) मिनी चक्की / घरघंटी :- या योजनेचा लाभ देतांना लाभार्थ्यांची व्दिरुक्ती टाळावी, एका गावात/पाडयात एकच लाभार्थ्यांस लाभ द्यावा. तसेच योजनेचे वाटपात प्रत्येक पाडयांचा / गावांचा समावेश करावा.
- ४) पिको फॉल एम्ब्रायडरी मशीन व शिलाई मशीन सह प्रशिक्षण :- या योजना वेगवेगळ्या न करता एकत्रित करुन प्रस्तावित कराव्यात.
- ५) स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन : सदर प्रशिक्षणातुन अपेक्षित यश मिळण्याकरिता उमेदवारांची चाळणी परीक्षा घेणे व प्रशिक्षण नामांकीत संस्था मार्फतच देणे आवश्यक आहे. त्याकरिता प्रकल्प क्षेत्रातील अथवा प्रकल्पालगतच्या नामांकीत संस्थांची सूची तयार करणे उपयुक्त राहिल. अशी सूची अपर आयुक्त निहाय करणे अधिक उपयुक्त ठरू शकेल. स्थानिक परिस्थितीनुरूप अपर आयुक्त व प्रकल्प अधिकारी यांनी मार्गदर्शक सूचनांचा अवलंब करुन नामांकीत संस्थांचे प्रस्ताव मागवुन त्यांची सूची तयार करावी. व उमेदवारांना सोयीस्कर ठरेल अशा संस्थेत प्रशिक्षणासाठी पाठवावे.

- ६) **विविध प्रकारचे संगणक प्रशिक्षण** : या योजनेबाबत MSCIT व CCC (DOEACC) अशा मान्यताप्राप्त अभ्यासक्रम वगळता इतर कोर्सेस (उदा. संगणक हार्डवेअर, नेटवर्किंग, डी.टी.पी, टॅली, डिप्लोमा इन सॉफ्टवेअर ॲप्लीकेशन, वेब डिझायनिंग, ॲनिमेशन, इमेज एडिटिंग, सॉफ्टवेअर कोर्सेस, ऑफिस ॲटोमेशन, डिजीटल ग्राफीक डिझायनिंग इ.) प्रस्ताव आल्यास कोर्सला/अभ्यासक्रमाला तांत्रिक शिक्षण मंडळाची/शासनाची मान्यता आहे काय हे तपासणे ? व प्रस्ताव सादर करणारी संस्था ITI पुरस्कृत / मान्य संस्था आहे काय? हे पडताळणे.
- ७) **तांत्रिक प्रशिक्षण कार्यक्रम** : या प्रशिक्षणात तांत्रिक स्वरूपाचे कोर्सेस (उदा.इलेक्ट्रिशियन, वायरमन, वायरलेस, मोटार रिवायडींग, इन्व्हर्टर दुरुस्ती, डिझेल-मोटार मॅकेनिक, बेसिक आर्क वेल्डिंग, टु-थ्री व्हीलर दुरुस्ती, घरगुती वीज उपकरणांची दुरुस्ती/ फिटिंग, फोटोग्राफी व व्हिडीओ शुटिंग इ.) यांचा समावेश करता येईल. या योजनांना कोर्सला/अभ्यासक्रमाला तांत्रिक शिक्षण मंडळाची/शासनाची मान्यता आहे काय हे तपासणे ? व प्रस्ताव सादर करणारी संस्था ITI पुरस्कृत / मान्य संस्था आहे काय? हे पडताळणे.
- ८) **रुग्णालय/हॉस्पिटल सेवेत प्रशिक्षण** :- या योजनेत नर्सिंग असिस्टंट, वार्ड बॉय, आया, ई.सी.जी., एक्स रे, डेन्टल टेक्नीशियन इ. प्रशिक्षणांचा समावेश होतो. यामध्ये प्रशिक्षण संस्था शासन मान्य असणे आवश्यक असून नोकरीची हमी देण्याच्या अटीवर योजना राबविण्यात यावी.
- ९) **अग्निशमन प्रशिक्षण** : या प्रशिक्षणाबाबत राज्यातील नामांकित संस्थांशी संलग्न होवून त्यांनी ठरविलेल्या दराबाबत अभिप्राय घेवून योजना राबविण्यात यावी.
- १०) **हलके वाहनचालक/अवजड वाहन चालक/ वाहक प्रशिक्षण** : या योजनेत किती प्रशिक्षणार्थ्यांना प्रशिक्षण देण्यात आले? त्यासाठी झालेला खर्च ? नोकरी/स्वयंरोजगार प्राप्त झालेले प्रशिक्षणार्थ्यांची संख्या, इ. माहिती अपर आयुक्त स्तरावर संकलित करावी तसेच या योजनेच्या फलनिष्पत्तीचा आढावा घेणे आवश्यक आहे.
- ११) **बिल्डींग ॲण्ड मॅटेनन्स** : सदर प्रशिक्षणास (उदा.बिल्डींग मॅटेनन्स, प्लास्टर, पेंटिंग, प्लंबिंग, वॉटर पुफिंग, सुतार काम, बिल्डींग सुपरवायजर, रोड सुपरवायजर,) ITI मान्य किंवा तांत्रिक शिक्षण मंडळाची मान्यता असेल तरच उपक्रम राबवावा.
- १२) **धुरीकरण** : धान्याला किड लागू नये म्हणून धुरीकरण प्रशिक्षण दर निश्चितीची व सोबत किट देणेची कार्यवाही करणे आवश्यक आहे.
- १३) **मधुमक्षिका पालन** : खादी ग्रामोद्योग, जिल्हा उद्योग केंद्र यांच्या मान्यताप्राप्त संस्थांच्या सहाय्याने लाभार्थीस योजनेचा लाभ द्यावा.
- १४) **चर्मोद्योग वस्तु निर्मिती** : या योजनेत (उदा.लेदर-रेकझीन बॅग, पर्स इ.) निर्माण होणा-या वस्तुंबाबत बाजारपेठेतील मागणीचे सर्वेक्षण, वस्तुला बाजारपेठ उपलब्धता, तयार होणा-या वस्तुंसाठी विक्रीव्यवस्था इ. बाबत तपासणी करून अहवाल अभिप्रेत आहे. संस्थेने प्रशिक्षणार्थ्यांनाकडून उत्पादित माल घेवून त्यास बाजारपेठ उपलब्ध करून देण्याचे नियोजन करावे.
- १५) **लाऊडस्पीकर / मंडप / डी.जे./बॅंड साहित्य पुरविणे योजना** :- ही योजना राबवितांना लाभार्थ्यांची व्दिरुक्ती टाळावी तसेच एका गावासाठी फक्त एकच लाभार्थी निवडावा. ज्या गावात लाभ यापूर्वी दिलेला आहे त्या गावांची निवड करण्यात येवू नये.
- १६) **रोपवाटिका** : या योजनेसाठी यापूर्वी देखील निधी ठेवल्याचे दिसून येते. प्रस्तुत योजनेचा लाभ किती लाभार्थ्यांना मिळाला? किती क्षेत्राला? याचा संपुर्ण तपशील आवश्यक. यामध्ये फळबाग लागवड समाविष्ट करावी.

- १७) **वीटभट्टी** : या योजनेसाठी संस्था नोंदणीकृत आहे काय? जागेची परवानगी आहे काय? कागदपत्रांची पूर्तता केली आहे काय? महसुल विभागाची परवानगी, जागेची परवानगी आहे काय? कर्मचारी प्रशिक्षित आहे काय? इ. तपशील पाहणे आवश्यक.
- १८) **स्प्रिंकलर सेट** : रु.१५०००/- च्या मर्यादेत स्प्रिंकलर सेट खरेदी शक्य नाही व लाभार्थी रु.१५०००/- पेक्षा अधिकची रक्कम भरणार नाही त्यामुळे प्रस्तुत योजना अमान्य करण्यात येत आहे.
- १९) **मत्स्यबीज व्यवसाय** : पुरेशा समर्थनासह प्रस्ताव सादर नाही. या व्यवसायात तांत्रिक बाबी असल्याने स्थानिक पाणीसाठा प्राधिकार, उपलब्ध ग्राहक इ. बाबी विचारात घेवून प्रस्तावित योजनेत सुधारणा करणे आवश्यक आहे.
- २०) **पर्यटनस्थळ** : पर्यटनस्थळी हंगामी रोजगारांना चांगला वाव मिळतो. लाभार्थ्यांना तेथे व्यवसायासाठी प्रोत्साहन देण्याच्या दृष्टीने योजना आखण्यात यावी. उदा.ताडोबा, नागझिरा येथे गाईड काम करणा-या युवकांना प्रशिक्षण व साहित्य देणे.
- २१) **हातगाडी** : हा व्यवसाय नगरपालिका क्षेत्रापुरता मर्यादित असून त्यास नगरपालिका परवानगी व परवाना क्रमांक आवश्यक आहे.
- २२) **सुरक्षा रक्षक प्रशिक्षण** : संस्था शासनमान्य असणे आवश्यक तसेच संस्थेकडून लाभार्थ्यांना नोकरीची हमी घेण्याच्या अटीवर मान्यता देणे.

ब) मानव संसाधन विकासात्मक योजना : गट क

१) आदिवासी साहित्य संमेलन भरविणे :

प्रकल्प कार्यालयांकडून प्राप्त असलेल्या प्रस्तावाचे रुपांतर करून या योजनेच्या दृष्टीने ३ स्तरीय रचना असावी. १) प्रकल्प स्तर २) प्रादेशिक स्तर ३) राज्य स्तर

A) प्रकल्प स्तर : प्रत्येक तालुक्यात किमान १ किंवा २ साहित्य संमेलन भरविणे, त्यात संस्कृती जतन, आदिवासी पारंपारिक नृत्य, सांस्कृतिक कार्यक्रम, आदिवासी वेशभुषा, आदिवासी साहित्य / पुस्तकांचे प्रदर्शन, आदिवासी विकास विभागामार्फत राबविण्यात येणा-या योजनांची माहिती प्रदर्शन इ. उपक्रम राबवून त्या क्षेत्रातील जास्तीत जास्त लोकांचा सहभाग घेणे तसेच गावपातळीवर इतरांचे सहकार्य घेणे (२४ प्रकल्प)

B) प्रादेशिक स्तर : चारही अपर आयुक्त कार्यालयांनी त्यांच्या अंतर्गत प्रदेशातील उपरोक्त निर्देशाप्रमाणे संमेलन आयोजित करणे

C) राज्यस्तर : संमेलन नियोजन आयुक्त कार्यालय पातळीवर असेल.

प्रस्तुत योजना राबवितांना साहित्य परिषदशी चर्चा करून उपक्रम राबवावा.

२) शासकीय वसतिगृहांमध्ये दर आठवड्याला माहिती शिबीर आयोजन करणे.

वसतिगृहातील विद्यार्थ्यांचा व्यक्तीमत्त्व विकास होण्याच्या दृष्टीने समाजातील प्रतिष्ठित व्यक्ती, अधिकारी यांचे मार्गदर्शन व वक्तृत्व शिबीर दर आठवड्याला आयोजन करणे. आदिवासी विकास विभागामार्फत राबविण्यात येणा-या योजनांचे मार्गदर्शन करणे.

क) गट ड अंतर्गत दुर्धर आजारांबाबत : या लाभार्थ्यांसाठी मुख्यमंत्री जीवनदायी योजना असून योजनेबाबत लाभार्थ्यांना मार्गदर्शन करावे.

स्थळप्रतीवर मा.आयुक्तांची
स्वाक्षरी आहे.

स्वाक्षरीत/-
आयुक्त, आदिवासी विकास,
महाराष्ट्र राज्य, नाशिक करीता

